

משמעות

דבר האירה

ארגון 'האירה' הוקם לאחר הרבה שנות ניסיון בתחום החינוך וליווי אישי של תלמידים, בו ראינו לנכון שכל שנאי את הפרט נגלה שאצל כל אחד מתנוצץ אור גדול, כי כל אחד יש בו מעלות וכוחות עצומים שיכולים להאיר את נפשו ואת נפש סובביו, רק שלפעמים יש צורך מסוים לעזור ולהאיר חלק ופרט אחד ממכלול כוחותיו שיש בו איזה קושי ספציפי, כשלאחר הכוונה טובה שוב מאיר האור וזורח להפליא.

בחסדי השם ב"ה זכינו לדור מבורך, הרבה ישיבות, תלמודי תורה, בחורים וילדים היושבים והוגים בתורה ועבודת השם, הציבור החרדי הולך וגדל מיום אל יום בליעה"ר, ות"ל ספסלי ביהמ"ד מלאים ומתרבים בכמות ובאיכות. רוב רובם של התלמידים משתלבים היטב מצליחים ומתעלים מיום ליום, אך עדיין ישנם ילדים ובחורים רבים שמנסים לקבל את האור, להרגיש את הטעם הטוב שמגיש להם מוסדות החינוך, אך עקב סיבות שונות שאכמ"ל אינם מצליחים להתחבר לדאבוננו. עליהם יש להוסיף גם את אותם תלמידים המרגישים כמו שקופים ומסתובבים בתחושת בדידות נוראית, מה שמבטיח אותם לתסכול ולאשמה ולחוסר בטחון ורועע נפשי.

אמנם כבר למדוני חז"ל כי 'לא ירח ממני נידח', והמוטו שלנו הוא האמונה בכוחו של כל אחד, כי כל אחד יכול, רק צריכים להאיר ולהדליק את האור שבתוכו.

כל בחור וילד זקוק להארת פנים ותשומת לב, והעיקר לחוש כי הוא נצרך וחישוב ויש לו מקום בעולם, ולא שהוא נחשב כעוד מספר מבין תלמידי הישיבה.

ארגון 'האירה' מטרתו להעשיר את שדה החינוך בתחום זה, על ידי פיתוח תכניות והבאת פתרונות וניתנת מענה לכלל ולפרט, באופן שאייר את הדרך לכל אחד ואחד בלי יוצא מן הכלל.

מיסד 'הרימותי בחור' בשינתון ארגון כרם יוצאת לדרך

הרעיון

ימי הבחורות הינם ימים נבחרים שבו בונה כל אחד את עתידו. בשנים אלו מציבים את היסודות, את החיבור לתורה ולעבודת ה', מה שילווה אותו למשך כל ימי חייו. כמו כן בונה הבחור את אישיותו העצמית, המתבטא בין היתר בקשרים בין אדם לחבירו ועיצוב עבודת המידות. בשיעור ג' ישיבה קטנה, שנה לפני שהבחור עולה לישיבה גדולה, הבחור כבר נמצא במצב שהחשיבה שלו והבגרות שלו מבוססת דיו, וככל שייבנה את עצמו לקראת המעבר לישיבה גדולה יצליח ביותר את תקופת המעבר.

לאור ניסיון רב שנצבר במשך השנים, ביקשו משגיחים ואנשי חינוך לפתח דרך ברורה שיכוון את הבחורים שיוכלו לבסס את אישיותם באופן נכון ולבנות את קומתם הרוחנית והאנושית, בדרך התורה והחסידות.

לאחר מחשבה ועמל רב, פיתחנו את תכנית 'הרימותי' - **הכנה לישיבה גדולה**. התכנית פותחה על ידי הרה"ג ר' אלחנן רייזמן שליט"א, יחד עם משגיחים וראשי ישיבות שליט"א, על מנת לסלול את הדרך למעבר בין יש"ק ליש"ג בצורה מיטבית. כך שבסייעתא דשמיא יתפוך המעבר המורכב להזדמנות גדולה.

ראש קבוצה

התכנית היא שלכל קבוצת תלמידי שיעור ג' יוצמד ראש קבוצה שיפעל תחת המשגיח וראש הישיבה בתיאום מלא לכל אורך הדרך, וינהל את קבוצת הרימותי במטרה להכין את הבחורים לקראת העליה לישיבה גדולה לפי הפרטים המופיעים בהמשך.

מטרות הקבוצה

- **יסודות היחודות** - לבסס את היסודות הרוחניים שיהווה בסיס לכל העליה.
- **הכוח שבן** - לבנות את אישיות הבחור, ע"י חיזוק ההכרה בכוחותיו הפנימיים.
- **אזרחות חיים** - הנחלת כלים נכונים לבניית חיים תקינים עם אחריות, וכלים להנחלת יציבות לקראת העליה לישיבה גדולה.
- **להשפיע מטובך** - חיזוק האמונה ביכולת להשפיע גדולות ונצורות בכל מקום.
- **תמוכים עליך** - תמיכה לקראת העליה ליש"ג תוך יצירת קשר אישי עם הבחורים.

בשבוע הבא יתקיים בע"ה כינוס המשפיעים לעשרה קבוצות בישיבות קטנות בחב"י הארץ.

חינוך ונפש

יסודות אינטיים ע"פ פרשת השבוע

מדת החסד

לכן העמיד ניסיונו על זה - אם יאמר אליה 'הגמיאני נא מעט מים מכדך' ותאמר מעצמה 'שתה וגם גמליך אשקה', ויתראה מזה גודל מידת החסד שבה, שרצונה דווקא לגמול חסד מעצמה, ועל כן מוסיפה על שאלתה - אותה הוכחת לעבדך ליצחק, על כרחך ראויה ליכנס בביתו של אברהם שהוא עיקר ומקור החסד. "וכל ימיו היה רודף אחר זה להכניס אורחים אל ביתו להאכילם מפתו ומכוסו ישתו למען רבות החסד. והצדקת רבקה כן עשתה. ומעצמה ומדעתה הוסיפה ואמרה לו 'גם לגמליך אשאב' כדי לעשות חסד עמו".

החסד לדורי דורות

הגמרא מרחיבה בכמה מקומות על גודל הזכות של מי שעוסק בתורה ובגמילות חסדים - יצרו מסור בידו (עבודה זרה יז, ב); יצול מחבלי משיח (סנהדרין צח, ב); אריכות ימים (שבת לב, ב).

והנה כשנתבונן, נראה שישנן משפחות רבות של בעלי חסד שכבר דורי דורות אנשי חסד, עד כי נראה כאילו שמידת החסד עוברת אצלן בירושה מדור לדור. ומנגד, בתלמידי חכמים מצאנו לפעמים שהאב יכול להיות בן תורה ומשמש בתפקיד תורני וכדומה, אך בניו אינם זוכים לכך.

אלא שכל אחד יכול לזכות שגם ביתו יהיה בית של חסד וחינוכו יהיה חינוך של חסד, וכך זה יעבור בירושה מדור לדור. ועל כך נביא כמה עצות מעשיות:

- כאשר ההורים עצמם גומלים חסד לכל אחד - לשכנים, מכרים וכל אדם, הרי זה משפיע ממילא לילדים. וכמו כן טוב לספר ולשתף את הילדים במעשי החסד, כך יורגלו אף הם לעשות חסד עם הזולת.
- מהראוי להרגיל את הילדים לעשות כל יום מעשה חסד - לעזור לילד אחר, לתת משחק לילד, ולהחזיר לילדים שלא מפסיקים אף פעם מעשיית חסד.
- יש לעשות חסד יותר ממה שהשני מבקש, ואף ללא תקווה למתן שכר על החסד, אלא שיהיה חסד של אמת - להיות בח"ל גומל חסד ולא רק מרחם.
- לגמול חסד ללא חשבונות, וכמו שמואב במדרש "לעולם יגמול אדם חסד אפילו עם מי שהרע לו". וזה דרכו של ישראל עם קדושים וכן גם יתכן את הילדים.

והיה הנער אשר אומר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה אותה הוכחת לעבדך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדוני (כד, יד).

מידת החסד והנתינה לזולת הינה המידה החשובה ביותר. ובפרט כאשר עומדים בפרק האיש מקדש, כי הדבר שהכי נצרך והכי חשוב בבית הוא מידת החסד - שיהיו שניהם אנשים שאוהבים לעשות חסד עם הזולת. וכפי שמצאנו אצל אליעזר עבד אברהם, כי כאשר חיפש שידוך ליצחק חיפש נערה שאם יאמר לה "הטי נא כדך ואשתה" שתאמר "שתה וגם גמליך אשקה".

ועל כך מבאר רש"י הק', וז"ל: "אותה הוכחת" - ראויה היא לו שתהא גומלת חסדים וכדאי ליכנס בביתו של אברהם". מידת החסד היא בנין אב לכל המידות. ואדם כזה שכבר טבוע אצלו מידת החסד, הרי החסד נעשה מאליו באופן טבעי מתוך אינסטיקט נפשי. ולכן אמר אליעזר עבד אברהם לעצמו שבאם אכן היא תציע מעצמה לתת גם לגמלים, אות הוא שיהיא בעלת חסד אמיתית.

וראה מה שביאר בענין ה'כלי יקר' וז"ל: "אליעזר שלא בדק את רבקה כי אם במידה זו אם יש לה עין טובה וגומלת חסדים, לכך אמר **אני לא אתבע** ממנה כי אם שתיתן לי לשתות, והיה אם **תשיב לי** שתה וגם גמליך אשקה אז בוודאי **היא בעלת גמילות חסדים** שתיתן לי יותר ממה שאני שואל, ואם כן אותה הוכחת לעבדך ליצחק.

"זאת העצה היעוצה שיבדוק אם היא בעלת עין יפה וגומלת חסדים, כי אם עיניה יפות בבריות אז היא בלי ספק שלמה בכל המידות, ולמדו רז"ל מן אליעזר שלא בדק את רבקה כי אם במידה זו כי מידה זו בנין אב על כל המידות".

בין מידת הרוחמנות למידת החסד

והנה, בין המידות הראויות לכל אדם ישנן שתי מידות - מידת הרוחמנות ומידת החסד - שאף כי לכאורה במושכל ראשון הן נראות כמידה אחת שוה. אך לאמתו של דבר ישנו הבדל חד ביניהן: הרוחמן ירחם רק על מי שזקוק לו, והיינו למי שמפיל תחנוניו אליו, אך בעל החסד - כאמור לעיל - יבוא מעצמו ויחפש את עשיית החסד לאחר.

ועל כך מבואר בסידורו של שבת (שורש א, ענף ד) על רבקה, וז"ל:

"הוא כראות בעל החסד אשר העני מפיל תחנוניו לפניו ומבקשו, אף אם ימלא משאלותיו לא יקיים בזה כי אם מידת המרחם, לא מידת החסד."

קירוב לבבות

שאלה:

בעקבות המאורעות הקשות, ישנו גל של תשובה, כאשר בקרב רבים מאחינו מתעוררת כמיהה פנימית ואמיתית לשוב ולחזור לכור מחצבתם, ובכן נפש בשאלתי מהו התפקיד המוטל עלי כעת, האם נכון בשבילי להתחיל ולהתעסק בקירוב רחוקים, וא"כ מהו הדרך הנכונה לעשות כן, או שמא מוטב לי להמשיך ולהתמיד בלימודי ובתפילתי?

תשובה:

בפרשיות שאנו לומדים בשבועות אלו נפגשים אנו עם אברהם אבינו ע"ה אבי האומה הישראלית, שהוא היה הראשון שפעל בתחום ה'קירוב' שזה היה עיקר עיסוקו לפרסם שמו יתברך בעולם ולקרב אנשים תחת כנפי השכינה, וכמו שאמר הכתוב (בראשית יב, ה): "ואת הנפש אשר עשו בחרן", ופייע רש"י "שהכניס תחת כנפי השכינה, אברהם מניח את האנשים ושרה מגיית הנשים ומעלה עליהם הכתוב כאילו עשאו", מה שמלמדנו בבירור, שבדאי החובה עלינו לעסוק ב'קירוב' במידה כזו ואחרת. אך עדיין שומה עלינו לברר כיצד הוא הדרך הנכונה בזה.

הנה תחום ה'קירוב' הוא נושא רחב מאוד עם הרבה שאלות ולבטים כיצד יש לפעול, אך אנו נדבק בשיטתו של בעל ה'ישמח ישראל' המאיר את העיניים ומסביר בפרוטרוט כיצד עלינו לנהוג. ונביא תוכן דבריו לביאור הענין וז"ל (בפר' וירא):

איתא דמ'הנפש אשר עשו בחרן' התחילו ב' אלפים תורה (ראה סנהדרין צז, א), היינו אברהם אבינו ע"ה בגודל צדקתו וקדושתו ואהבתו אהבה עזה לה', היה מוסר נפשו ומאודו להודיע בעולם שיש בורא עולם אדון יחיד ומיוחד מנהיג העולם.

גדולה לגימה

לאחר שכתב על מסירות נפשו של אברהם אבינו, הוא מבאר בהמשך דבריו כיצד אכן פעל אברהם אבינו כל זאת. ראשית דבר, כדי להוריד את המחסומים הטבעיים החוצצים בין הרחוקים לעובדי ה', נהג כפי שמובא בגמרא "גדולה לגימה שמקרבת", וזאת על ידי שקיים מצות הכנסת אורחים במידה גדולה כשנתן ארוחות דשנות לכל החוסים בצילו, וכלשונו הק':

והיה מכניס אורחים ומאכילם ומשקם כמבואר בגמ' (סוטה י, ב) כדי לקרב הרחוקים מאת ה' ולקרבם לה' להחזירם בתשובה, וכמאמר חז"ל (סנהדרין קג, ב) גדולה לגימה שמקרבת הרחוקים, ולפיכך האכיל אברהם אבינו ע"ה לכל האורחים להשפיעם ממה שנתנו ה'.

עין טובה

אברהם אבינו עמוד החסד, בעין טובה שלו, יכול היה למוסס כל לב ולקרב כל אחד לעבודתו ית"ש. כי כאשר נוהגים בעין טובה אפשר למצוא מסילות בלב אדם, וכפי שממשיך שם:

אברהם אבינו ע"ה אחז עצמו במידת חסד שהיה עיקר מתקן המידה הזאת חסד, הוא היה המשפיע בעין טובה תורת ה' לזולתו, ומכניסם תחת כנפי השכינה... כי עולם חסד יבנה, להשכיל להיטיב לרעהו ולהשפיע לזולתו.

אל תהיה צדיק אחד בעולם ולמדן אחד

וכן היא מהותה של מידת החסד להשפיע לזולתו, ולא לאצור את הטוב לעצמו בלבד, אלא להשתתף ולחלק את הטוב גם עם אחרים, ולהידיבק במידותיו של הקב"ה שמדרך הטוב להיטיב ולהשפיע לאחרים, ולכן האיש שדבוק במידת החסד אינו מסתפק בכך שהוא עצמו צדיק, אלא רצונו להשפיע גם על אחרים להכניסן תחת כנפי השכינה, וכך ממשיך שם ה'ישמח ישראל':

מי שהוא דבוק במידותיו יתברך והוא איש חסד, משפיע מידת תורתו לחבירו, למען ידע גם הוא כי ה' הוא האלוקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד, ולא שיחפוץ להיות צדיק אחד בעולם ולמדן אחד. וזה מאמר חז"ל (ברכות סג, א ועוד) חרב אל הבדים ונאול וכו' ת"ח שעוסקים "בד" בבד בתורה, היינו שחפצים להיות מיוחדים בעולם, וזה היפך כוונת הקב"ה בנתינת התורה, כי עיקר התורה היא 'ואהבת לרעך כמוך' (ויקרא יט, יח), ומה דעלך שני לחברך לא תעביד, כמאמר הלל ור"ע (שבת לא, א) ובירושלמי נדרים פ"ט ה"ד), היינו עיקר האהבה היא להורות גם לחבירו תורת ה', וכמאמר חז"ל (נדרים לז, א) מה אני בחנם אף אתם נמי בחנם, היינו כמו שנתנת התורה הק' היא רק מחסדיו הטובים להשפיע לביריותי, כך צריך גם אתה להשפיע וללמדה לאחרים, וזה היא תורת חסד שמראה לכל שהנתינה היא רק בבחינת חסד.

הבדירות - היפך התורה

דבריו ברור מללו, שהדבוק באמת בתורה, מגיע למדרגה של נתינה בחיים כדוגמת הקב"ה שהעניק את התורה לישראל בחיים, וחפץ הוא להשפיע לזולתו ולקרב אחרים לעבודתו ית"ש. ולעומתם אנשים שסוברים שעדיף להתבודד ולהתעלות לעצמם ואינם משפיעים לאחרים, הרי זה ממש היפך ענין התורה, ועל כך מחדד בהמשך דבריו:

הרוצה להיות יחיד בעולם וסובר שהתורה אך לו לבד ניתנה ואין לזולתו חלק בה, שהיא ענין בדידות, היפך

ענין התורה, והוא ממועט גם בזה כבוד ה', ולפיכך חרב אל הבדים, ולא עוד אלא שמתפשטים, כי אורייתא מחכמה עילאה נפקת (זה"ק ח"ב פה, א) היינו כח מה, וחכמה היא המשיפיע כנודע, היינו להשפיע לזולתו, וזה הוא רצון השי"ת בהתורה ללמדה את בני', וכשהם עוסקים בד בבד רק לעצמם ממילא פוגמים בחכמה עלינה ונעשים טיפשים ר"ל.

לרדת אל עבר הזולת

גדולתו של האדם נמדדת בכך, שבמקום שאתה מוצא גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו, שמוסוגל להיות ברום המעלה, ויכול לרדת ממרום גדולתו ולהתחבר גם עם אנשים פשוטים לפי ערכם, לסעד עמהם ולקרבם לעבודת השי"ת כמו שכתוב בהמשך וז"ל

אברהם אבינו ע"ה במידתו מידת החסד, ובגודל כוח צדקתו וקדושתו אף שהיה במדרגות גבוהות מאד, עב"ז האכיל והשקה לעב"ז, והיה אוכל עמהם ביחד כדי לקרבם ולהכניסם תחת כנפי השכינה, כמבואר במדרש, ולא דחה אותם מעליו, רק התחבר אתם כדי להשפיע בעולם אהבה וידיעת ה', וכמו שנאמר 'כי ידעתיו', לשון אהבה ודעת, עיי"ש בריש"ז ל'.

מרחמין עליו מן השמים

והנה כאשר האדם ניחון במידת אהבת ישראל שאוהב גם את מי שאינו הגון ורואי, ומשפיל עצמו לקרב כל איש פשוט, אזי מידה כנגד מידה, הריהו מעורר שירחמו עליו מן השמים ומוריד שפע ממעל כמו שממשיך לבאר וז"ל

וזה הוא רצון הבורא ב"ה מהאדם המעולה במעלות שחננו ה' לקרב כל איש פשוט לעבודת השי"ת, וללמד עליו זכות, ומעורר בזה רחמים רבים ממקור הרחמים כאשר האדם פועל ישועות בקרב הארץ ומתחסד עם קונו ועם בריותיו, שמרחם ומקרב אף איש פשוט, ואוהב לחבירו אף שחבירו אינו ראוי והגון שיאהב אותו, אז מרחמין עליו מן השמים מידה כנגד מידה אף שאינו הגון, ומעורר על ידי זה ירידת השפע למטה אף שאינו ראוי לקבלת השפע.

ליסבום:

ברור איפוא, שחובה מוטלת על כל אחד שלא יסתגר בפניתו וידא רק לעצמו, אלא יחשוב על אחרים ויראה לפעול למענם. ולכן חשוב מאוד שכל אחד יפתח את עיניו ויבדוק מסביביו, את מי ניתן לקרב ועל מי ניתן להשפיע, קרובים או רחוקים, ונהוג ע"פ שיטה זו שהרחבתו בה עד כה.

- להתחיל עם לגימה שמקרבת.
- לבוא עם עין טובה, ומדת החסד.
- להתחבר לאחר באהבה ודעת.

כיועצה ליעוץ

שאלה?

ברצוני לשאול כיצד אוכל לנצל את זמן החורף כמו שצריך כבר עבר חודש ואני מרגיש שלא היה מספיק מנוצל מה עלי לעשות?

תשובה

סוף מעשה במחשבה תחילה

בכדי לנצל זמן ולהגיע להישגים חייב האדם לתכנן נכון ולדעת מה הוא רוצה להשיג כמו שכותב בעל החובת התלמידים בצו וזרוז

בתורה, בעבודת ה', בבין אדם לחבירו, בהתקדמות אישית, לאן אתה רוצה להגיע ואז תבדוק פעם בחודש האם אתה מתקדם לפי התכנית.

בדוק ומנוסה, בכל תחום בחיים, אם האדם רוצה להתקדם, הוא חייב לדעת מה הוא רוצה מעצמו וחיים לכתוב תכנית, אם עושה כך, אז הוא מגיע לפחות לחצי ממה שהוא רוצה, אבל אם אין לאדם שום תכנית אזי הוא מוצא את עצמו לפעמים לאחר כמה

(אות ב') וז"ל אם רצונך לעבד את ה' ולהעלות את עצמך מעלה, עשה זאת איפא, בכל שנה ושנה עשה לך מטרה, צייר בעצך אם שמך ראובן למשל, איזה ראובן תהיה בשנה הבאה, מה יהיו השגותי, עבודתו מידותיו, וכל תכנו והראובן הדמיני יהיה לך למדה למדוד את עצמך בו, כמה חסר לך עוד להראובן הדמינו, עכ"ל

כתיבת תכנית

אשר על כן תתישב ותעשה תכנית בכל ענין